

TIDEVARVET

Nr 15 · 9 April

Nr 15 · 5 ärg. 1927

Tidevarvet Nr 15

SLAVKRIGET

Metropolis.

Händelserna på den stora fronten i Kina har givit anledning till artikeln Slavkriget.

Riksdagen har behandlat en rad frågor som tillhöra befolkningsproblemet. Den har löst den så att man nu med fog kan säga att Bägaren och fatet äro rena — utanpå.

Dagens ledare handlar om Stormens kring skolförslaget. Den talar för olika skolformers rätt att leva bredvid varandra och utmynnar i tesen att inga kommissioner, utskott eller riksdagar kunna lösa skolfrågan.

Den stora tyska filmsensationen Metropolis är ämnet för veckans "Femte spalt".

I förra numret framlades de principiella invändningarna mot det Thyrenska lagförslaget om skärpta bestämmelser för utlänningars vistande i riket. Artikeln "Missaglig utlänning" visar vilka konsekvenser lagen redan nu kan ha för svenskor som genom giftmål mist sitt medborgarskap.

En modern moder diskutera uppfostringsproblemet från en något ironisk synpunkt.

Klara Hushållsskola
Drottningg. 21 B. Tel. N. 25882
OBS! NY REGIM!
Måltider
Helinackord, för män, 70 kr.
Tespajer å la carte kl. 6-9.
Arrangemang av:
Bollsp, begravnigar och festliga
samsvån intill kl. 12 m.v. ev. 2 fm.
Klubbkölar m. m.
Allt till lågsta priser.
Vördsamt O. A. Jansson.

Olga Eld Dahl
Modemagasin
Kungsgatan 53. Tel. 108 51
STOCKHOLM.

Vi ändra
sorgklänningar
på dagen!
Alltid det senaste.
Sorghattar och sorgslöjor.
Leja-Magasinet
Stockholm.

En dag helt nyligen stod på en av våra tidningars löpsedlar rubriken: Står ett nytt världskrig för dörren? Här så otäck, tänkte alla stockholmarna på vägtill arbetet på morgonen. Nästa dag stod något annat, och så glömde man och sköt undan den där ruskiga tanken. I själva verket pågår redan detta världskrig. Det som vi kallade världskriget åren 1914-18 var endast en första akt. De kapitalistiska staterna voro nog dåraktiga att öppna krig med varandra och sedan hålla på i fyra år. Emedan världens herrar miste besinningen därhän att bekriga och forsvaga varandra, fingo de underkuvade klasserna och folken mod att öppna sitt världskrig mot dem.

Ledaren i världen för detta jämte lika slavrigt är Sovjet-Ryssland. Sjå står England—Amerika och de övriga västeuropeiska staterna samlade på en front och möter den rysk-asiatiska världen. Den världen har hemliga sympatier bland alla dem som lyda under och arbeta för de härskarna i världen. I Kina möter Västeuropa också Ryssland. Ingen av alla de kinesiska generalerna eller statsmännen med konstiga namn är den verkliga ledaren i den strid som pågår, det är Sovjet-Rysslands representant.

Sovjet försökte ordna revolutioner i Västeuropa. Av revolutionerna har det hittills inte blivit någonting. Bolsjevikerna ha endast lyckats skrämra slag på de borgerliga väljarna lite varstans, senast vid Stockholms stadsfullmäktigeval. Men den borgerliga samhällsordningen har motstått dess angrepp och socialdemokratien har varit bufferten.

Sovjet försökte också dra till sig Mellanuropa. Men efter att ha vacklat en tid gick Tyskland in för västeuropeiska sidan och tillhör nu denna grupp.

I Indien försökte Sovjet också att göra revolution. Där mötte det endliga makt som gestaltat sig i Gandhi. Det mötte en helt annan uppfattning om vilken väg de undertryckta böra gå för att vinna friheten. Underligt att säga mot det där ett annat Ryssland, än det man nu ser, nämligen Tolstoj's Ryssland. Tolstoj är ju Gandhis lärofader. Men i Kina fanns ingen Gandhi. Kina har haft en Sun-yat-sen, som väl att märka var inspirerad av västerländsk nationalism. Där fick Sovjet fast fot. Där organiserade det den revolution mot Englands herravälde över Asien som nu pågår. Den sker utan stora drabbningar. Men den är ändå effektiv. Kineserna kunna när de vilja röka ut de främmande makterna ur sitt land. Man kan inte sitta i några hamnstäder om ett väldigt bakomland obönhörligt avskär förbindelsen med dem. Mot ett sådant motstånd hjälper icke flottor och flyg.

Om makterna förr insett att deras samliv med Kina måste ske på jämlikheten grund hade uppörelsen varit lättare. Nu förstås de att så "ja", men nu är det senare att göra en överenskommelse. Så småningom måste den ju dock komma till stånd, ty östern och västern förstärkt att de icke kunna leva på krigsfot med varandra. Överhuvud taget måste det väl bli ett slut på slavkriget mot världens herrar. Krig är så dyrbart både för slavar och herrar. Världens herrar få lära sig på de räkna med en ny livsövskänning i världen, ett nytt självmedvetande hos folken som hittills varit lydiga. De få arbeta bort den föreställningen, att den västerländska civilisationen är framtidens enda möjliga linje, och att jordens folk lydigt skola anta den under förkvämandet av sin egenart och sina egna gåvor.

De förtryckta klasserna och raserna bilda den övervägande majoriteten i denna värld. På deras sidan inrangerar sig ovillekorligen de hjärtan som vilja frihet och känna för de betungade. Å andra sidan äro kommunistens metoder och den anda som nu regerar i Moskva främmande och osympatisk. Man kan inte tycka att Moskva och Kina i längden kunna gå ihop. Vad är det för fördel om den anglosaskiska stämpeln på Asien utbytes mot en från Moskva? Kina skall väl bli sig själv och icke bara byta informator.

Den vite mannens hjärna har hittills ensamt format livet på jorden. Det verk han gjort är underbart men har visat sig vara för ensidigt. Hans förslag till tillvaro är mycket sinnrikt, men vi äro inte lyckliga här. Vi lära oss så mycket, vi överösa med fina uppfinningar, men vi känna dunkelt att samtidigt är det andra vägar vi förlora. I detta välorganiserade samhälle råder en förtvivlans ovishet om livet och dess mål. De myllrande milionerna i världen känna detta, men innan de söka slå i hjärnan på världens herre, måste de betänka två ting. Dels att han sitter inne med oerhörda tekniska resurser att förstöra liv. Dels att hans hjärna är omburjlig i världen, utan den äro vi alla slava.

Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet har från Genève påpassligt sänt en hälsning till Kinas kvinnor, där de hoppas på en lyckosam period av samverkan mellan öster- och västerland. Men ska detta bli mera än en från önskan bara, måste på jorden resa sig andliga makter, som leda världsuppörelsen på andra vägar än de hårda och sluga herrarna i Trede Internationella tänka sig.

Gandhi, icke Lenin måste sätta sin stämpel på den.

Bägaren och fatet äro rena — utanpå.

Riksdagen avslår motionerna om preventivlagens borttagande och utredning om straffpåföljd för fosterfördrivning.

Riksdagen har just haft uppe till behandling vissa delar av det stora komplex av problem som vi kalla befolkningsfrågan — en fråga som vi ständigt i denna tidning tvungats att ta upp och ta ståndpunkt till i dess olika faser.

I riksdagen har det nu gällt tre saker. Den första är preventivlagen. Skall den behållas eller icke? Skall den lag, som stadgar straff för dem som offentlig salubudja preventiva medel eller undervisa om deras användning, fortfarande stå kvar i strafflagens § 38 samman

med sedlighetsbrott, otukt mot minderåriga, fylleri, dryckenskap och hållande av spelhus?

Den andra frågan gällde: skola vi utreda och ta upp till ny behandling lagens ställning till fosterfördrivning? Den är för närvarande ett brott och betraktas under alla omständigheter såsom sådant, där det inte direkt gäller att ridda moderns hälsa och liv.

Den tredje frågan rörde vid det urgarnla problemet om faderskapsbevisningen. Den frågan kommer att behandlas i en annan artikel i Tidevarvet, där det nuvarande

systemets orimligheter klarlagas. Vad som här förelåg inför riksdagen var ett försök att på denna punkt föra in den moderna vetenskapsens resultat. Frågans svags vara för tidigt väckt och avslags av utskottet utan vidare och av riksdagen nästan utan debatt. Den kommer nog tillbaka.

Det är tydligt att det är verkligen, det är livet självt som genom motionerna trängt sig in i svenska riksdagen. Och när det blev ett avslag över hela linjen, så är det livet som blivit avvisat.

(Forts. å sid. 4)

Äro Edra inkomster för stora?

varom inte, nedbringa Edra livsmedelskostnader genom inköp i våra butiker

KONSUMTIONSFÖRENINGEN STOCKHOLM

När människan för första gången tog upp en sten och kastade, var bruket av verktyg i samma stund infört. Porten var öppnad för den segrande makt, som efter tidsådrans förlopp vuxit till det maskinernas herravälde över människan, som råder i dag. Inte kunde uppfinnaren av stekkastning, vika, rika och hårda makter, höjande och förnedrande, som hananad vägrade för. Inte veta vi, som stå mitt i mekaniseringen tillverkat mycket om, vad som ännu kan komma därur.

Så lågt ha vi i alla fall hunnit, att det faller så naturligt för oss att försöka lika i framtiden, och med åkännedom utmåla vad som tör komma härnäst. Bland försöken att i fantasien måla framtidens maskinmakt är en film, Metropolis, skrämmen om maskinkulturens Babylon.

Den visar en stad av överväldigad slag. Hundra-tusentals människor i överskådlig mängd, gulstrände, flammande ljus över ändliga fästarender och ett virvarr av vägar, gator och luftlinor i olika stam med framsprungna ljättåg, trängad av bilar, flygmaskiner mellan, under och över banorna plan. Längst ner under jorden är en fast murad stad, där arbetarna bo och äro maskinerna, som ge hela stadens dess liv. Där är marken cement, väggar, trappor, tak, golv äro sten och cement och hela världen är grå som aska. Bakom obehagliga järnquller blåstar det elektriska ljuset i maskinernas svängande hjul och där hållas människorna fångna i sitt förpånade arbete, som de utföra med hemska, taktfasta rörelser. En skara tyta slavar likna de i sina svarta kläder, tyta och böjda låga de ut vid avlösningen, orörliga vinta de på att släppas ut eller in genom gallerportarna.

Det är en lång väg från de tyta skogarna. Den ordra, ljudliga naturen, som man tänker sig som bakgrund till det första verktygets människa och denna värld där maskinerna helt tagit makten.

Fastän filmen har kraft och i verklighet visar människors skicklighet, blir den i alla fall varnaktig inför slutet. Effekten bland arbetarna, förstörda maskiner och störtande bus slutar dramat med att arbetarnas härskare och ägaren till Metropolis i försöning skakar hand med arbetarnas företrädare. Hur de sedan tänka fortsätta är omöjligt att räkna ut. Skall hela eländet böra igen med förslavade människor vid maskinerna. Eller hur skola de av sinas resa sig i sin konisgardia stenvärd.

Hur filmen slutar kan just göra det samma. Men problemet hur vi skola lyckas att bemästra maskinernas och mekaniseringen övermakt är så svårt i verkligheten, att man inte kan låta bli att göra en fortsättning i tankarna.

Ett försök till räddning ur äventyret tryck sig framlagt i ett 25-örens bilde av Richard Lindström. Den socialdemokratiska ungdomsordrens och dess strävanden. Den socialdemokratiska ungdomen har genom sina läromästare i vår tid, Thorsson och Nils Karleby, kunnat tillägna sig härnäst åskådningen på såväl produktionsinreträs område som ifråga om själva socialismens idéer.

Den ungdomen har sina bildningssträvanden. Den försöker genom internationellt samarbete att förverkliga krav på ungdomsskydd, god yrkesutbildning för unga i förvärsarbete, garantier för viss fristid m. m.

Det är uppräckande att läsa om en sådan ungdomens samfälliga strövan att hjälpa den andliga och lekamtliga mekaniseringen motstånd. Låt vara att man vid läsandet av broschyren låter sig räckas med av en god längtan att få tillhöra en solidarisk, gemensamt arbetande skara. Man kanske glömmar, att ingen rörelse trots allt kan ge den enskilde styrka och förstånd till skänks, utan allt måste han i alla fall till sist mödosamt förvärva sig själv. Det ger ändå hopp att läsa om vad som händer bland ungdomen.

Åbo Gæren.

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
Svulplan 1, 2 tr. Stockholm.

REDAKTÖR:

Elin Wägner.

Mottagningsstid kl. 10—11.

Telefon Norr 48 42.

EXPEDITION:

Telefon Norr 282 43.

Kontorstid kl. 10—12 f. m., 1—4 e. m.

PRENTERINGSPRIS:

För helår kr. 6.—, halvår kr. 3.50,

kvartal kr. 2.—, Lössummer 15 Öre.

ANNONSPRIS:

1 text 20 Öre

per millimeter.

Textsida eller särskilt legad

plats 25 Öre

Linköln, Bloms Boktryckeri
STOCKHOLM 1927.

Stormen kring skolförslaget.

Skolproblemet är aktuellt var vi ser oss om i världen. Varför? Därför att vår tids demokrati — liksom en gång antiktens — ställde den byrådsamma frågan: Hur skall alla kunna bli delaktiga i det ansvar och den frihet, som bildning ger?

Sociala och politiska förändringar för överallt dragit med sig intresse för skolan, inte bara därför att kunskap är makt, utan därför att en förändring måste söka sig till djup grund — för att bli bestående. Och var kan grundens sökas djupare än hos det uppväxande släktet i dess mest påverkbara åldrar.

Släktet att angripa problemet om det uppväxande släktets fostran sammanhänger med de olika ländernas historia. Demokratiens fråga om lika bildning för alla har kanske djärvt ställts i Amerika med sitt krav på en 10-årig obligatorisk bottenkola. Det är denna skola som tvingat fram den speciellt Amerikanska reformen: skolklassernas sönnerbrytande, d. v. s. möjlighet för var och en att i "flyttningssnämna" arbeta efter sin egen takt.

Sovjet-Ryssland, som importerat denna metod, har gjort sin speciella insats på den självförsörjande internatskolans område. Tyskland — Österrike har mot sin gamla militärdisciplinerade skola gjort de radikala försöken att helt på självdisciplinens väg — liksom ge fritt lopt åt barnens begåvning och häg för självständigt konstnärligt skapande.

Den skola, som på olika håll tränger sig fram, är alltså olika. Skilda psykologiska och historiska förutsättningar ligger där bakom. Men en sak är gemensam: överallt bygger den på en rörelse.

Praktiskt ta sig dessa rörelser uttryck i ordnande och utnyttjande av den yppersta möjliga fortbildning för lärare, i samarbete mellan lärare samt i samarbete mellan föräldrar och lärare.

Var stå vi själva? I en skolorganisatorisk kris, vars lösningsord är "enhetsskolan" och "inre reformer". Aktuellt har denna kris varit sedan kravet på en skola för allmän borgerlig bildning — i motsats till den gamla lärdomsskolan — tog gestalt i realskolan av 1904 och mellanskolan av 1909. Frågan har sedan gått vilken av dessa som skulle bli segrande, d. v. s. var anknytningen skulle ske till folkskolan, samt om anknytningen uppåt mot gymnasiet. Enklast och

lättfattigast har det gällt om studietiden skulle förlängas från den gamla läroängens upp till studentexamen på 12 år till den på fullständig bottenkola byggande trappstegsskolas 13 år, (bottenkola 6 år, mellanskola 4, gymnasium 3). Eller rentav 14 år, om gymnasiet inte kunde klaras på mindre än 4 år.

Det gällde vidare flickskolans ekonomiska och organisatoriska ställning. Och till sist, det gällde den "inre reform", som kunde oskadliggöra det fruktansvärda tryck till mångårliga, minnesplugg och examenstrym, som blivit en följd av universitetets tryck på gymnasiet, gymnasiet på mellanskolan, mellanskolan på folkskolan.

Kravet på inre reform har i de sista årens alla betänkanden liksom i den föreliggande skolpropositionen, avsett en massa utmärkta ord. Man kan ösa dem med fulla händer: bort med mångårliga, död minnesknap, ensidig intellektualism, givt i stället koncentration, självständigt arbete, karaktärsdanning.

Det är säkerligen ej meningen som tomma ord. Men de klämmas till döds under stridsfrågorna om bottenkolans bärfkraft, om tillräckliga kunskapsmätt kan medhållas på mellanskolas korta år, om sovring av elevmaterial, om inledningen på gymnasiet o. s. v.

Och när skolförslaget dragit sina konsekvenser står man där med enhetsskolans former och krav, som knappt ge rum för inre reformer!

Det har blåst upp en storm kring skolförslaget, som ännu en gång artar sig till en förödande klasskamp. Den står skarptast på 4-årig eller 6-årig bottenkola. Den senare har redan segrat i utskottet. Den betyder skoltidens förlängning och en outhärdlig arbetsbelastning i den 4-åriga mellanskolan, säger dess bekämpare. Den är enda vägen till social rättvisa, säger dess förkämpare. Den socialdemokratiska partimotionen har kommit med ett par förslag till inre lösning av vansliga organisationsfrågor. Det enda går ut på möjlighet att hoppa över en av bottenkolans sex klasser och sålunda återförvärva det onödiga året. Om detta skall vara en slags tillämpning av den fria flyttningsprincip är den i sanning en parodi därpå. Där den fria flyttningen, d. v. s. frihet att arbeta efter egen takt, skulle skinka luga och säkert, eftersom den uppgift aldrig hämnats förrän den

är slutförd, där måste "överhoppningen" i stället skapa jäkt och osäkerhet.

Däremot är det riktigt underligt att se hur många frågor, som borde kunna lösas genom en aktiva tillämpning av det amerikanska systemet att låta var och en till stor del arbeta i egen takt: frågan om studietidens möjligen onödiga längd; om underskolans bärfkraft; om examensväsendets onödiggörande; samskolefrågan. Det kan tyckas aldeles för förlösande. Var skall männe felen blottas?

Emellertid — måtte både den 4-åriga och den 6-åriga bottenkolan på försök och i fri och förtullingslös tävlan få finnas sida vid sida. Är det ej därskapat att vilja undertrycka någondera och över den "segrande" draga hat och misstro.

Den socialdemokratiska motionen har även yrkat på studentexamens avskaffande och ersättning med successiva tentamina i sitt ämne i sänder. Ett ypperligt förslag! Men det lärnar dock kvar examensstrycket i de ömtaligaste åren — med realexamen. Borde ej frihet från examenskontroll vara den rätt, som varje skola inom varje skolkolm kunde eftersträva och hos skolmyndigheterna söka som en myndighetsförklaring, ett ansvarstagande.

Troligtvis kommer striden att stå het också om studentexamens vara eller icke vara. Men lika litet som angående den 4-åriga eller 6-åriga bottenkolan behöva vi så mycket försäkras för stridens utgång. Först om en rörelse fyller de litet sämre eller litet bättre formerna med nytt innehåll, fyller dem eller spränger dem, visar det sig vad de duger till. Tills dess vore bäst om alla rimliga påhittade former finge bli sanktionerade sida vid sida, för att ej misstro och förakt måtte få onödiga fart. Och måtte något slags avgörande nu komma till stånd, så att vi ej längre måtte försöka att "lösa skolförslaget". Mätte en gemensam bottenkola från början driva oss alla in under samma problem, samma svårigheter och möjligheter. Sen kan vi f. i. inte göra mer. Sen hänger allt på det innehåll, som gjutes i formerna, och på innehållets kraft att spränga formerna, där de äro otjänliga. Eller rättare sagt, det hänger på vilka rörelser vi var och en ägna våra häg och våra krafter — och vilka rörelser vi äro med om att kväva.

Man kan ej andas med andras lungor.

Blekinge länsförbund

Efter F. K. R. höll sångden den 27 mars sitt årsmöte i Karlskrona. Efter hälsningsanförande av ordföranden, fröken Ebba Holgerson, föredrogs Års- och revisionsberättelserna, vilka godkändes och ansvarsfrihet beviljades. Såväl ordföranden som de förtvrande medlemmarna i arbetsutskottet omvaldes till sina respektive befattningar.

Efter dessa stadgegenliga förhandlingar vidtog diskussion över följande tre ämnen: 1) Pensionsförsäkring för kvinnor, (inledare fröken E. Holgerson), 2) Gållde kvinnor i statens och kommunens tjänst, (inledare fröken M. Håkansson), samt 3) Redogörelse för 1926 års centralstyrelsemöten av fröken Holgerson.

Efter diskussion av de båda första frågorna antogs kvinnomansutslutningarnas resolution i pensionsförsäkringen och Skåneförbundets om gift kvinnas rätt till förvärsarbete.

I sin redogörelse för 1926 års centralstyrelsemöten uppmånade ordföranden hämsömet att taga ställning till den borgerliga sanningen.

I den därpå följande diskussionen framhölls alltså att samgåendet med högern är oförenligt med F. K. R. s program. Nödvändigt och viktigt vore däremot att alla grupper inom mellanpartierna slöte sig tillsammans till ett enda friskt stände vänsterförbund. "Man kan ej andas med andras lungor", så formulerar en mötesdeltagare stämningen under diskussionen.

Fröken Kerstin Hesselgren var länsförbundets gäst och ejorde under diskussionen flera värdefulla inlägg, på aftonen höll hon i löroverets anla inför en talrik publik ett offentligt föredrag med titeln: Land skall med lag byggas.

Länsförbundets ordförande erinrade om förtidiga kvinnor gjort försök att från alla möjliga utgångspunkter slå bryggor över till de olika grupperna inom mellanpartierna.

Fröken Hesselgrens föredrag "Land skall med lag byggas", blev en klar översikt över sociala stiftningens i vårt land sådana den nu är och sådana vi önska den skall bli. Fröken Hesselgren tog nu som alltid sina åhörare med sin friska personlighet, sin djupa förståelse för allt mänskligt och sin stora kunskap och klara framställningsätt och avtaekades med en påfallande lång och hjärtlig applåd.

Vid det samlade överskrifts föredraget anordnats på Primarskollärorens avtaekades och hyllades fröken Hesselgren på det varmaste med flera tal och med en speciell hyllningsvisa. För Fris. Kvinnor i Blekinge kändes det som hade de fröken Hesselgren en gäst, sedan länge kär och känd, även om många nu råkade henne för första gången. "Sambandet mellan förbundet och riksförbundet har sin mera styrks och förnyats genom detta besök. Majas Åkesson.

TIDEVARVET
Utkommer varje helgfri lördag.
Svulplan 1, 2 tr. Stockholm.
REDAKTÖR:
Elin Wägner.
Mottagningsstid kl. 10—11.
Telefon Norr 48 42.
EXPEDITION:
Telefon Norr 282 43.
Kontorstid kl. 10—12 f. m., 1—4 e. m.
PRENTERINGSPRIS:
För helår kr. 6.—, halvår kr. 3.50,
kvartal kr. 2.—, Lössummer 15 Öre.
ANNONSPRIS:
1 text 20 Öre
per millimeter.
Textsida eller särskilt legad
plats 25 Öre
Linköln, Bloms Boktryckeri
STOCKHOLM 1927.

Tidevarvets Rådfrågningsbyrå
för föräldrar
Slussplan 1—3 II
torsdagar 9,30—10,30 f. m.

Mathilda Staël von Holstein
Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Malmörögatan 3, Stockholm.
Telefon 244 88, Norr 244 19.
Familjerätt, Hyresrätten, Testamenten, Bouppteckningar, Förfrågningar från landstonden besvaras omgående.

EVA ANDENS Advokatbyrå
Inneh. Eva Andén, Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Herkulesg. 14, Tel. 75 76, Norr 183 26.
STOCKHOLM.

SPECIALITET: Familje- och arvurker. Bouppteckningar och testamenten. Förvaltningsuppdrag. Även skriftliga förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg
Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Norrlandsgränd 8—10, Stockholm.
Tel. 147 99, N. 101 50.

Doktor Inez Laurell
Sjögatan 9, Södra, Tel. 741 71.
Husbesökligt behandling.
Tid för mottagningen bestäms per telefon, helst 9,30—10 f. m.

Doktor Fähræus
Här- & Hudsjukvård, Nervsjukvård.
Karlsavägen 48, Stockholm.
Mottagning och överenskommelse per tel. 707 18, kl. 10,30—12.

Infört genom
Stockholms Tandläkareförening.
Tandläkare GUSTAF HERULF
Hamngatan 5 A.
Mottagning efter överenskommelse.
Tel. 171 87.

Tandläkaren Emma Andersson,
Stureplan 13, I (Dagens Nyheter's hus).
Tel. Norr 3 47.

Prümenadkor och Klänge samt finare inneskodon av bredare och smalare tyg, med låga klackar eller best. utan klackar, utarbetade av S. Kc. Centr. Förb. för Pys. Kollar och silverkläder av Edlöv Skofabriks A.-Bol. Finnas och kan beställas i Anna Ahlströms MANUFAKTUR o. KORTVARUAFABRIK Gållgatan 95, Stockholm — Tel. 55, 31198

Massage för friska och sjuka.
SÖL-, BILKTR. och LINS-
HÄR-, smält- och fettsmält-
Manicure, Insl. Smbst, Birg. Järing. 62
Tel. 107 86, Norr 263 66. Sönd. 10—3

Engelbrekts Sjuksköterskebyrå
använder sjuksköterskor och barnsköterskor.
Valhallvägen 18, II, Stockholm.
Tel. 861 81. N. 241 13.

Medicinsk och Elektrisk Hår- och Ansiktsbehandling
Bortt, av värter, bruna fläckar, likförnar med violetta strålar. Gen. härvakt bortt, med elektrolytbehandling
Manicure, Pedicure, damer o. herrar

Hilda Jonson
Gållg. 18, Tel. S. 302 59, Stockholm

Fru Emma Holmin
Manicure, Föthandling, Frostskador behandlas. Hygienisk ansiktsbehandling med Massage, Elektricitet, Violetta strålar och Vikator. Creme m. m. till salu.
Lästakaregatan 8, Tel. Norr 235 89.

Manicure, Insl. Smbst, Birg. Järing. 62
Tel. 107 86, Norr 263 66. Sönd. 10—3

Begär alltid Vitrumns tillverkningar:
MALTEXTRAKT VITRUM, bästa näringsmedel.
MALTEXTRAKT VITRUM, med friskolja, bästa vitaminpreparat.
MINERALVATTENSALTER VITRUM.
LÄXERAMMELD VITRUM, bästa avföringsmedel.
SODAFÄSTILLER VITRUM, bästa medel mot halsbränna.
FEBRIL VITRUM, det kraftigaste apptvåkande och mest säkraste av alla moderna organiska febriförparat. Synnerligen lätsmält fördrages det av den onödiga mage. Vid blodrikt och oöghet av sömnlös väcka. Dese angångs små gör att det med litet lag av såväl barn som vuxna.
Tilberedas i

Apoteket Vasens Apoteksvarucentral Laboratorium, Stockholm.
Samliga preparat finnas på alla apotek.

Ring 75079.
Vid behov av Bonull, Bindor m. m. Såväl större som mindre partier levereras snabbt och billigt.
Parfumeri och Sjukvårdsaffären "I E Z"
Sköppergatan 55 A.

CARL HEDMAN
SNICKARE
Linnégatan 50
Tel. O. 24 42. Bostadst. O. 66 17.
Alla slag av såväl enkla som finare Snickerier, Renoveringar, Reparationer utföras till moderata priser.

HELPERNSONEN
Herrsätra Skola,
Carlberg, Södertälje, mottagar ett begränsat antal elever på flickskolan alla studier. Avgångsbetyg från kl. VIII medföres Normalkompetens. Individuell undervisning inom ramen av skolans kursplan. Praktiskt arbete i uppdragsträning.
ANNA SUNDEL, Tel. Södertälje 532.

Kliniken för Sjukgymnastik och Massage
REGERINGSGATAN 13, 2 tr. his, N. 198 18, N. 101 42
Endast legitimerad sjukgymnast, Kostnadefri rådgång. KLINIKPRIS.
Rådgång: vard. 11,30—12. Tis. o. Fred. 7,15—7,45 om. LEG. LÄKARE.
Gymnastikdirektör T. Sneckenström. ÄVEN PRIVAT MOTTAGNING.

Corselets
Blöst & Billigast hos
Jansson & Co
Hovtjänstgöring.
Regering. 41 — Drottning. 48.

En modern moder.

Barn äro underliga. Jag har sex, och jag finner dem alla underliga.

Min kusin kom på besök. Hon är pessimist, och hon säger alla sin mening. Hon säger alltid ovärdigt säkert. Barnen sitta uppradade kring bordet. De spela sina spel och åta frukt och karameller. Allt var ingalunda tråkigt. De visade människans outroliga lust till just nästans ångest. Torsten skulle nödvändigt få iaf Hjelgers. Trostén kall till hans egen borde roat honom långt mera. Birgitta fann Liljans överblivna nammsgodisochkakad bättre än sina egna födelstedsbitar.

Jag lunnade dem men ingen fäste sig just vid vad jag sade, vilket är ganska i utomständens närvaro. Jag föreslog min kusin en promenad och lade den oölmå kampen i min inträddande makes händer.

Då vi kommit ner på gatan, klandrade min kusin ingalunda de ofullkomliga resultaten av min uppfostringskonst. Hon sade på sitt ovärdiga vis:

— Du skall inte som det sådana förmeningar. Du gör dem livsodugliga, du predikstämmer för nedderlaget i kampen för tillvaron. Låt dem fritt utveckla sin medfödda härliga egensk! Låt Torsten låta alla sina små bröder och systar! Låt deras kuckjornera varandra, tyrannisera varandra, och de ska gå ut i livet, lämpliga för alla framgångar, rustade för alla segrar.

Jag munnade något om att en mor kan önska sina barns liv ett djupare innehåll än framgång och yttiga segrar. Men hon endast grymmande mistroget, varför jag låt ännu falla.

— Det var, som allt på vår värd sammanvärt sig att ge beviskraft åt hennes ävnerlytliga påständer.

— Som en ny Mefistofeles förde hon mig ut mot all världens ondaka. Vid hörnet fiskade hon upp en gosse, som stod och grät. Han grådde fram sin mössa ut en svart dypp, hans rök hade revar av hårda pojkar. Vilken näver förstod man lätt. Vid polsens anmånade svannu vi kända gestalter bort i dimman.

— Ser du, så lunnar det all gå dina, om du fortsätter. Detta är Hiljas pojke. — Det beror väl mest på medfödda naturbeskaffenhet, försökta livsvida. Men min kusin låt aldrig sig rubba av några fulliga insas.

— Hilja har städe sökt stämna ner honom, sökt lära honom kyglighet. Hade hon lårt honom boxas, hade hon lärt hon fört fräcka glösa, skulle han lärf här av väpnat motståndaren med en frank stöt ett oförskämt glöpsed.

— Om du hade haft barn, skulle du då uppfostrat dem, som du säger?

— Hon såg mig blint att blinka rätt i ögonen och svarade:

— Ja. — Hon ville jag skulle tro henne. I nästa ögonblick, men nog, ingen löfte med exempel!

— Vi blevo till sist vittne till hur människor vågade skymta en annan, därför att den andra var en fin, försvart person, sågen en annan saker på ett sätt, som endast kan användas mot en följ, välgil värsse, vilken varken kan eller vill föreläsa sig. Och denna angripna var min vän.

— Då återvände jag, följt av min kusin, till mitt hem. Orden strömmade från min läppar:

— Du ska se. Jag ska omåttla dina teorier i praktik. Dock besynnerligt, min lärlighet väckte ingen entusiasim. Min kusin gick med, något tvekande, något baksände.

— Också därinne i matsalen, där barnen nu bunnit till afteochkakalen, strömmade orden från min läppar.

— Ta du tilllans kakor, Torsten bara! Bofla åt er, barn! Slå er fram! Sätt er i respekt! Skafsa er skän på näsan! Det är det enda viktiga, då vågar sig ingen på er. Annars slår mig fört med en godhet, utstyrtar jag, trampar på er.

— Det blev märkvärdigt stilla i rummet, ingen av barnen kände minsta lust att röra sin grannes hals. Portionerna respektades som aldrig före denna minnesvaka stund. Helge lade genast tillbaka Efofbanan, den ej längre förhujda ej längre fröslande frakten. Barnen ströade på mig med fasa, somliga med asyk. Jag gick ut i herrummet. Min vän lunnade mig. Det var, som även mastären räddes sin lärjunge. Hon munnade:

— Vet du, jag börjar tro något om att det dock finns medfödda rätsbegrepp. — Jag gät inte ge henne den psykologiska förklaringen. Jag sjönk ner i vilstolen. Ingen ströde min vita, som annars aldrig respekteras. Jag höjde de äldre barnens röster.

— Hon är tokig.

— Men liljan, två år, ännu nästan ej allt underlig, kom in i till mig, där jag satt på entan. Hon var mätt och glad, ingen hade drakstrasserat henne. Hon hade fått stoppa sina kakor ofanfäktade i sin lilla runda mage. Den välsligade ingen hade inte fattat, men hon hade dock kätt något i botten mot mig, förvit vid den kalla ogulande vind, som svepte krög hennes moder.

Liljan, med vilken jag ännu endast lever i ett fysiskt ömhetförhållande, kröp upp i mitt knä. Hon klappte mig med sina smorda, tycksliga små händer. Hon kysste mig med sin mätta lilla mun.

— Min egen mamma, sade hon. Liljan tyckte om sin lilla mamma.

— Hon vssade oss till ro. Hon vågade oss, till ett livligt hälsade, alla novotioer och uppfostringsproblem, hennes och mitt paradis.

“Missshaglig utlänning”.

Ett apropos till lagförslaget om skärpta bestämmelser för utlänningens vistande i riket.

När en svenska gifter sig med en utlänning, förlorar hon sin svenska medborgarskapet, om hon ej kan vinstas tre månader i hemlandet varje år. Hon blir i stället utlänning underlida. Detta faktum har stift som ett spöke för oss alla utlandsvenner. För en del har det ställt skymmande i vägen. För andra gick den betvingsande känslan fört, och spöket kom smygande efteråt med en bekämnande tyngd av ofrånkomlig förtust.

Så småningom trötter man sig därmed, att det bara är en formförmådlighet utan betydelse i verkligtighets värld. «Exist dock nu en Misssträndins af Papire», sade en ung österrikiska om sitt svenska medborgarskap. Så känner vi också. Ingen i världen kan väl ta ifrån mig min hemotsärlighet — rätten att vara hemma i det land där jag fötts och vuxit upp, där mina barnslömmannen bo och — våra fäder som under kyrkohälen. —

Visslerigen måste vi för att få fara hem först hämta tillstånd därtill (och betala för det) i form av visum, och i den svenska hamnen gå i land under rubriken »för utlänningar» — men det är ju bara tomma former som snart äro genomgånga — i det ögonblick som vi äro befäner oss i kända gamla trakter glömmar vi att vi ska vara gäster och främlingar och njuter i fulla drag av sitt vara hemma.

Då kan det hända att vi blir påmånade om vårt främlingskap.

En svenska var hemma och hälsade på sin gamla mamma i en liten norrländsk stad. En kort tid sedan hon rest ut till sitt främmande hem igen, fick modern en upmaning från kriminalpolisen att ofördröjligen inställa sig. Väl diktommen tillfrågades hon om uppgifter angående den utländska understen hon lyst i sitt hus. Saken upklarades visserligen vid hennes förklaring att det var dottern — men skärmseln sätter kar ännu hos den gamla och varje gång dottern är hemma, slits hon mellan glädje och skräck för efterrättningar.

En annan svenska, som var hemma för att vila ut på familjens lantställe, fick plötsligt ordrer att ofördröjligen lämna landet, enär hennes uppehållsstånd ut löp. Stor bestörrelsen. Lantstället, som var vitt i familjen, stängde till Stockholm, förklarade fallet och begärde uppsök och under tiden visade det sig att man sett fel på datum, och att intet hinder mötte för den utländska understenens vidare vistelse i riket.

Ett svårare fall, som ännu väntar på sin lösning är följande. En svenska var gift i Sverige, skilde sig från sin man och gifte om sig med en utlänning. Det uppstod en av alla dessa sorgliga strider om barnen, i detta fallet gläddes det den yngsta dottern. Husbarnsätten tillerkände modern värdnaden av barnet — enligt hovrättens beslut tillföll den fadern. Medan modern väntade på K. Maj:ts utslag, vägrade hon att ställa sig hovrättens dom till efterrättelse. Under tiden dog hennes mor och hon måste hem för arvsrätt. Hon nekades investiststånd till Sverige under rättslig ansökande utlänning. Ty utländsk understen, som ej vill rätta sig efter svensk lag kan vägras tillstånd att komma in i riket.

Detta slag träffar inte bara den som slaget är rättat åt. Vi känner det alla med mer eller mindre styrka — det känns som om marken rycktes undan en, och man förlorade förtroendet i världen.

E. Thomsen.

För unga flickor,

som genomgått högre flickskola eller realskola, erbjuder *Etnisk-pedagogiska Institutet* i Uppsala utbildning, dels för hem och familj samt sociala uppgifter, dels för kindergården. Ämnen: psykologi och uppfostringslära, samhälls-, barnvård, hälsa, sömn- och sjukvård, matlagning, sömnad. För den *sociala linjen* dessutom konsthistoria, hemmets inredning, KMB-hörsnåd, vävning, värdehistoria och engelska (språk och litteratur). *Kindergården*, ger färdtjänlig och grundlig utbildning i allt sakk med kompetens att föreläsa kindergården.

Redogörelse och program på begäran gratis och franko, adr. *Etnisk-pedagogiska Institutet*, Uppsala.

Yackra Blårävar o. Skogsmårdar

i stort utval till billigaste priser.

CARL E. LINDGREN
Birger Jarlsgatan 5.

OTTOMANER

direkt av tillverkarer, utan mellanhänder.
Mansson & Ränge, Drottningg. 83 & g.
Förmåliga avbetalningsvillkor

Hostol bröstkaramell
finnes överallt
Sockerbageri-Aktieföretaget, Stockholm.

Elin Wägnér:
CREDO

Ny roman.

medföljer som bilaga detta nummer till alla Tidevarvets prenumeranter.

Nyttillträdande prenumeranter från 1 april erhålla kostnadsfritt dittills utkomna nummer av bilagan.

Vad som kan hända.

Andra kamrarnes femte utskott har avstyrkt herrar Lindbergs och Ohmans motioner om utredning angående begränsning av gifte kvinnans rätt till ämnar av stads tjänst. Som bekant är det tredje året som motioner i sådant syfte av herr Lindbergs väckts i riksdagen. Motionärerna ha tänkt sig att sålunda kunna verka för mäns och ogifta kvinnors ökade anställningsmöjligheter i statens tjänst. Som alla ha märkt ha striderna varit heta omkring denna förslaget. Som bekant är det tredje året som motioner i sådant syfte av herr Lindbergs väckts i riksdagen. Motionärerna ha tänkt sig att sålunda kunna verka för mäns och ogifta kvinnors ökade anställningsmöjligheter i statens tjänst. Som alla ha märkt ha striderna varit heta omkring denna förslaget. Som bekant är det tredje året som motioner i sådant syfte av herr Lindbergs väckts i riksdagen. Motionärerna ha tänkt sig att sålunda kunna verka för mäns och ogifta kvinnors ökade anställningsmöjligheter i statens tjänst.

MOT

MAL

KROKS PETROLEUM & OLJE A. B.

Svenska
Janofabriken

Praminon

Eleganta, Fyllig ton, Behaglig speglar.
Ömbud anställt.

Uställning: Drottning. 57, i Stockholm. Tel. 564, 98 28

Sjukvårds- och Förbandsartiklar

Kirurgiska Commivare, Bandager alla slag, Elektriska Hörsapparater, Induktionsapparater, Aderlekstompar, Bräckband, Ryggbälare, Grönsakerstetter och Gållor, Bröstbälare, Lungskyddare, Skötkäppar, Liggstolar, Dambinder, Barnavårdsartiklar alla slag m. m. Besök eller tillräckvis illustrerade kataloger gratis.

Magasin Special
Vesterlångsgatan 66
Finglar i Färgen,
Birger Jarlsgatan
STOCKHOLM

Bada med Schwarzwald-tallbarr

Stärkande och lugnande på nerverna

som intet annat verka Schwarzwald-tallbarrstuber till bad.

Beprövat medel även mot reumatism, gikt, sömnlöshet etc. Använd detta världsberömda medel, som därtill förhöjer badets behag.

En tub tillräcklig till ett bad.

Säljes i Stockholms hos NK och Men, i alla parfymaffärer, & apotek samt i Drogerifärer.

Chemikergesamt.
LEWING & JOE
Sturepalatset, Stockholm, Tel. 4261.

Thufvessonss Blomsterhandel

GÖTTALAN 10
STOCKHOLM.

Förstklassiga Blomsterbutiken
Telefon Söder 336 60, 3489

“Framtidens tvål”

Det är icke blot Vikibakthen utan alla ingredienserna i Schéds Radiumtvål som gjort den förtjänt att alls kallas framtidens tvål.

Schéd Radium-tvål

Produktionen kontrolleras av Dr. P. N. Schéden.

En rak och spänstig hållning

är möjlig endast om Ni håller ryggen rak. En rak rygg betyder ökarjämte fri och djup andning samt motverkar trötthet. Ryggbälaren **STOA-CORREKTOR** tvänsar ryggraden och tryggas iaktas att utgata sitt naturliga, rätta läge, utan att det känns som tvång. Efterträffa **STOA-CORREKTOR** hos **KIRURGISKA INSTRUMENT FÄBRIKS A. B.**

KIFA

Regeringsgatan 31, Stockholm. Tel.: Norr 286.

910 AV DEN TID en skrivmaskin användes äro dess typarmer i rörelse. Maskinens hållbarhet och snabbhet bero alltså i främsta rummet på i vilken grad friktionen på denna punkt nedbringats. Tack vare det inbyggda kullagret behöver man på en »SILENT SMITH» knappast räkna med friktion. Detta förhållande har möjliggjort de speciella fördelar, som »SILENT SMITH»-maskinen äger.

Rekvirera vår gratis katalog
L. C. SMITH.

Maskinaffären CARL LAMM

STOCKHOLM

Göteborg Malmö Gävle Sundsvall

Bägaren och fatet.

(Forts. fr. sid. 1)

Ett faktum står sig trots allt förnekande. Under den moderna civilisationens gestaltning av livet ha människorna tvingats fram till en helt ny inställning i vad som rör förhållanden mellan konen och föräldraskapet. Eller kanske är det orätt att säga inställning, den finns knappast. Vad som finns är ett nytt handlande utan inställning. Där ligger lagboken, där sitter riksdagen, där står kyrkan — utanför går livet tvärs över människorna, tvärs igenom dem. De ha sina instinkter, de ha sina krav, de lyda under en ekonomisk lag, men de ha också en känsla av att det finns andra lagar som icke få kränkas, och de söka ett uttryck för vad som är rätt och rimligt för dem.

De som hörde riksdagsdebatten, de som läsa referatet lära inte finna någon lösning. Riksdagen skriver i sina paragrafer och livet ristat i sina egna paragrafer i röda botten på människorna. Mellan dem finnes intet sammanhang.

Diskussionen kom i orätt ordning. Den grundläggande frågan är den om undervisning i preventivmedels användning och salubehjäljande av medel är straffbar eller icke. Motiven hade avsetts en ändring i den nuvarande lagen så att undervisning om sätten att undvika smitta vid umgänge med veneriskt sjuka må kunna ges utan straffpåföljd. Lagutskottet ansåg att lagen sådan den nu är icke lämplig för några ändring i vägen för meddelande av upplysning om hur man skall förebygga smitta vid

könsomgång. Någon upplysning om huru man vid sexuell umgänge skall förhindra konception bör icke förekomma. Alltså bör lagen enligt utskottet icke ändras. Med andra ord. Man kan redan nu lära män hur de skola undvika smitta vid umgänge med prostituerade. Mer behöva vi inte. Den överanstängda moderna behöva ingen undervisning hur hon skall undvika att få flera barn. Bevärings- och sjömän ordnar man för men inte för kvinnorna.

Sedan preventivlagen antogs år 1910 och sedan den sist debatterades, har utvecklingen gått oerhördt hastigt. Vetenskapsmän själva ha tillhandahållit beviset för att frågan om rasens förnyelse inte kan överlämnas åt slumpen och visat att folkökning hur som helst och föräldraskap av vem som helst icke utan vidare är önskvärd. Den har alltså rättfärdigat eller förklarats många handlingar, som utförts i blindo under trycket av omständigheternas makt.

I frågan om lagen om fosterfördrivning gällde saken detta: vi ha här inför våra ögon en ofantligt vanligt företeelse, ett ont, som vi revoltera mot genom att lägga det under strafflagen. Vi skilja inte på berättigad eller oberättigad fosterfördrivning, vi se icke till handlingens motiv, vi diskutera icke om det liv som väntas är förutbestämt till olycka för sig självt och samhället. Vi straffa över lag. Så kommer en motion som begär utredning. Ljus över det här skumskallet. Låt oss se om vi kunna tränga in i problemet, om vi kunna nyansera lagen så att den icke längre i en mängd fall blir orimligt i sina konsekvenser. Lagutskottet skär ner motiven och föreslår en utredning närmast med tanke på att utan straffet undantagna fall av havandeskap genom våldtäkt eller de fall då man på grund av faderns och moderns sinnesbeskaffenhet kan förutse att barnet blir

abnormt. I den frågan huruvida "socialt och ekonomiskt nödläge" skall motivera strafffrihet vägar utskottet ej uttala sig. De som rösta för utskottets förslag i andra kammaren stryka på herr Halléns förslag även dessa ord. Första kammarens majoritet beackade sig för en utredning. Vi ska gå vägen uppåt, ej neråt. Svenska folket fortsätter alltså sin väg uppåt under ledning av herr Ljunglund i Nya Dagligt Allehandan och kyrkoherde Persson i Göteborg.

Kvacksalvarna böra vara belånade med utgången. De kunna fortfarande inhösta sina dryga honorar. Men vad säga läkarna på barnebördshusen, som alltjämt skola få ta hand om kvinnor döende under oskickliga hjälparens händer! Och vad säger fattigvården, som skall belastas med de liv, om vilka professor Petren i debatten vittnade, att det varit bättre om de aldrig kommit till! Det kan anmärkas att han fick inte något svar på sin hemställdan att regeringen borde ta itu med frågan om sterilisering av sinnslösa, en fråga som fem år sedan på regeringens bord.

Att siffrorna även i första kammaren för utredning voro så pass stora — 32 för och 39 emot — det visar ändå hur trängande problemet är. Det är väl ingen som vill att lagen skall sanktionera kaos eller leda till kaos. Tvärtom vill vi finna oss i kaos, det råder anarki, och vi vilja ut i det. Vi behöva en ny lag som klargör för oss vårt ansvar för hur vi handskas med oss själva, med andra människor, med framtiden. Vi behöva en över-sättning, en tolkning av samvetets lag till modern svensk.

Det var män som dominerade diskussionen och män, som avgjorde frågornas öde. Alla kvinnorna utom Bertha Wellin, som talade för fosterfördrivningsparagrafens karaktärdanande verkan, billo på utredning i frågan om strafffrihet eller icke. Därigenom blev det liksom en kvinnornas värdnad och ett människans avslag.

Men i vad mån motsvarar denna riksdagsinställning verkliga förhållandet? Är det bara frågan om kvinnornas räddelse för moderskap, som skall motverkas genom den större räddelse för straff?

Existerar det inte en minst lika stor räddelse för faderskap? Mannen och kvinnan komma översens om att undvika föräldraskap. Stundom av försvärliga skäl, stundom av oförsvärliga. Om vi ginge till grunden bara med de fall som komma inför offentligheten, skulle det inte visa sig att mannens räddelse för faderskap ofta varit den drivande faktor, som förmått kvinnan till att kväva livet i sin egen kropp?

Det är osäkert om det framgick för åhörarna kring fröken Hesselgren betydelsen av vad hon sade. Hon framhöll att borttagande utan vidare av straffet för fosterfördrivning skulle bli en fara för kvinnan. Tidevarvets läsare känna denna tankeväg genom doktor Nilsons artikel *Om us och Ariman* där hon säger: "Göres fosterfördrivning straffri hotar sannolikt den faran att den andra parten hänsynslöst pressar kvinnan till fosterfördrivning."

Vi ha alla näyligen sett ett ytterlighetsfall som ger exempel på sådant tryck. Där stå i polisprotokollet om målet Westeson ett par märkliga rader. Mannens nya värdnad säger till honom ungefär så här: ser du inte till att din hustru

6 öre

Orientaliskt cigarettmärke.
Pris pr ask om 10 st. 60 öre.
" " " " 50 st. 3 kr.
TOBAKSMONOPOLET.

Svenskt patent.
För efterprägning varnas.

Extra inkomst — hemarbete
genom att i hemmen utföra stickarbeten för egen eller vår räkning på vår patenterade stickmaskin ARE — specialmodell.

Skiljen även med S. K. F. kullagar. Levereras till svenska statliga institutioner.

Oöverbetalda icke rättsstämningssaker med korta utlösningar då ni kan erhålla en bättre och billigare, näml. Are-Standard till endast kr. 125.— vilken kan beställas med randspår för nya stickning. Nyhet! Are Hängstickmaskin. Numrans värdepappersmaskiner med kullagar. Begär prospect.

NORDISKA TECTILLKOMPARTIET
Vasagatan 15-17, STOCKHOLM.

gör allvar med den där fosterfördrivningen, så slår jag upp bekantskapet med dig. En man som har ekonomiska fadersplikter är mindre konkurrenskraftig i kampen om kvinnan och mindre begärlig som fästman. Det var mycket riskabelt för fru Westeson att icke lyda. Det är också riskabelt för de kvinnor som lyda.

Man får icke se en strävan till ny lagstiftning på detta område som ett slags kvinnorevolt mot moderskapet. Det är mycket mera komplicerat än så. Det är givetvis en farlig illusion att i kvinnans vilja till moderskap se en släktens egendom som aldrig av några omständigheter kan utrotas. Men man får ej heller tro att den är i utödelande hos ett trängt och anfrött kvinnohälle. Det är nämligen så att viljan till moderskap sviktar inför för hårda villkor. Inger den man endast djup otrygghet, som med henne skulle dela föräldraskapet, då kan viljan till moderskap brytas. Sammalunda då hennes fysiska krafter icke räckta till då försörjningsfrågan synes hopplös eller då hon har övernag av föreltelser mot barn hon redan satt i världen.

Inför detta som det torra riksdagspråket kallar socialt och ekonomiskt nödläge, inför livets djupa nödläge, kan inte kvinnan erfarar här Ljunglunds, Tryggers eller Perssons i Göteborg sedliga patos. Vad hon kan erfaras är en djup ångest över att slika den gränsa som tänts, liksom änger inför det misstag som ställt henne i denna situation. Men som förbrytare kan hon inte känna sig, om strängen utmättet mångdubbelt slänges straff.

För dessa sanningar ha kvinnorna inga ord. Deras trevan, deras ångest, deras strider och deras handlingar komma aldrig in som motivering till lagförslag och utlösningar sig icke i någon strävan att påverka samhälls åskådning, byggnad och lagar.

Men genom sin frånvaro, sin oklarhet, sitt handlande under

tvång påverka de dunkelt och omedvetet det samhälle i vilket de leva. Ohönlörligt, grymt och logiskt skapar kvinnan genom sin frånvaro fram det samhälle i vilket de va.

Föreningen Frisinnade Kvinnor i Västerås höll årsmöte d. 16 mars. Fröken Clara Bohman som i fyra år varit ordförande har avlyst sig återval. Till hennes efterträdare valdes förutvarande sekreteraren, fröken Margareta Skog-Ovriga ledamöter i styrelsen är fru Anna Rosén och fröken Hilma Wennberg omvalda, fröken Gunhild Wahlberg och fru Törnkvist, nyvalda.

Föreningen tackade genom sin nya ordförande den avgående för hennes intresserade och nitiska arbete i frisinnade kvinnor och överlämnade en mindre gåva. Därefter höll ordföranden ett föredrag med titeln: Några av dagens brännande frågor sedda ur kvinnlig synpunkt. Det gällde fredsfrågan, skolfrågan och gift kvinnas arbetsrätt. Efter det sakrika och tankeväckande föredraget vidtog samkväm med te-supé.

Maja Andrén.

Varje morgon ett glas

Fruktsalt-Samarin

Det kallas fysiken för, det utför en invärdes rengöring, vilken gör lekroppen oförlämlig ånmen, utvidrar den skadliga urinetsammet samt upplöser blodet, ger god hälsa.

Fruktsalt-Samarin

per flaskor Kr. 2.50 erhålles å. i apotek, hos droghandlare m. fl. Cederroths Tekn. Fabr., Stockholm.

Det bästa sättet att läsa böcker är att ha Majas Hembageri
Bergsgatan 36, Stockholm
Tel. Kungsh. 5668
Orghamsbröd o. Väfflor
p. 10 pr. påbehålls.